

Missie van het Liberaal Archief vzw

Goedgekeurd door de algemene vergadering op 25 juni 2016, aangepast in algemene vergadering van 30 september 2016

Het vrijheidsideaal – het streven naar vrijheid – zit in de genen van de mens.

Al van in de oudheid heeft de mens gestreefd naar vrijheid. De eerste democratische initiatieven in het oude Griekenland, de slavenopstanden onder Spartacus, de Magna Charta, de middeleeuwse vrijheidskeuren, de scheiding der machten, de Verlichting en de strijd voor de vrije meningsvorming en het vrije denken, het verzet tegen het kolonialisme, de opkomst van de suffragettes, de holebi-beweging, de val van de Berlijnse muur en de Arabische lente tonen aan dat de mens altijd de nood heeft gevoeld en voelt aan individuele vrijheid en aan een vrije samenleving, waarbij elke burger gelijke rechten en vrijheden bezit.

Het liberalisme vormt sinds de achttiende eeuw, maar refererend naar het verleden, de brede ideologische onderbouw voor het vrijheidsideaal en omvat ook een veelheid aan maatschappelijke initiatieven die sinds de achttiende eeuw dit vrijheidsideaal nastreven.

Het liberalisme wil dit vrijheidsideaal in de praktijk brengen, zowel politiek als filosofisch en economisch en in het maatschappelijke leven.

Uiteraard wordt dat in eerste plaats veruitwendigd door de grondwettelijke vrijheden waarvan ons land een van de vroegste vormgevers was (de vrijheid van mening, vrijheid van drukpers, vrijheid van vereniging). Maar naast deze vrijheden moet het vrijheidsideaal ook zijn vertaling vinden in de culturele, sociale, economische, wetenschappelijke wereld en in een open en pluralistisch ethisch leefklimaat.

De opdracht van een archiefinstelling die de vrijheid als basiswaarde heeft, kan niet beperkt zijn tot de grondwettelijk-bestuurlijke vormgeving ervan. Zij dient evenzeer te focussen op andere “vertalingen” van het begrip vrijheid zoals daar zijn de vrije markt, de rechten van de mens (zoals o.m. verwoord in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens), het privacy-gebeuren, de emancipatorische bewegingen, vrije culturele expressie, een ongebonden verenigingsleven, ...

Het Liberaal Archief wil het erfgoedcentrum zijn voor de geschiedenis van het vrijheidsideaal in al zijn facetten. Dit ideaal wordt vertaald in het streven naar vrijheid, emancipatie, zelfontplooiing en democratie. Al deze aspecten vallen in de focus van onze werking. Dit betekent o.m. dat de aandacht gaat naar het vrije denken en handelen, de politieke en persoonlijke vrijheid (gegarandeerd door een onafhankelijke rechtsbedeling), de godsdienst- en gewetensvrijheid en het recht om niet te geloven, de scheiding van Kerk en Staat, de vrijheid van verenigen en niet-verenigen, de vrijheid van meningsuiting, het vrijwaren van de privacy, de vrije beroepskeuze, de vrijheid van onderwijs, het recht op privé-eigendom en op persoonlijk initiatief, de vrijheid om te ondernemen, de gelijkheid tussen man en vrouw, maar ook naar de maatschappelijke voorwaarden om van deze vrijheden te kunnen genieten zoals daar zijn beveiliging tegen wisselvalligheden van ziekte, werkonbekwaamheid, werkloosheid, en ouderdom.

Het Liberaal Archief richt zich op personen, verenigingen en groepen die dit streven willen mee helpen vormgeven. Het wil de

solide en onafhankelijke bewaarder zijn van het rijke culturele, sociale, maatschappelijke en politieke erfgoed van het liberalisme zoals verwoord in het Charter van Oxford. Het wil als enig Vlaams archief- en documentatiecentrum het verleden bewaren en het heden in kaart brengen van al die organisaties, verenigingen, bedrijven, scholen, discussiegroepen, onderzoekscentra en maatschappelijk actieve personen die zich lieten inspireren door het vrijheidsideaal, door het vrije denken en die opkwamen voor het vrije handelen.

Het Liberaal Archief legt zich toe op volgende basistaken:

- herkennen en verzamelen: het benoemen, in kaart brengen, registreren, documenteren, waarderen, verwerven, selecteren en herbestemmen van cultureel erfgoed;
- behouden: het verzekeren van het voortbestaan van cultureel erfgoed door het in adequate omstandigheden te bewaren, te conserveren, te restaureren, te actualiseren, te borgen en door te geven;
- onderzoeken: het onderzoeken van cultureel erfgoed en van cultureel-erfgoedwerking of het stimuleren en faciliteren ervan;
- presenteren en toeleiden: het delen van cultureel erfgoed met het grote publiek of met specifieke doelgroepen via presentatie, toeleiding, educatie of door het beschikbaar te maken voor raadpleging en gebruik;
- participeren: het actief betrekken van de maatschappij bij cultureel erfgoed en bij cultureel-erfgoedwerking.

Het Liberaal Archief richt zich dus niet enkel tot de ‘traditionele’ liberale organisaties in de politieke, culturele en sociale wereld, maar ook tot personen, denkgroepen, (niet-zuilgebonden) beroepsorganisaties, vrije beroepen, organisaties die de vrijhandel en de marktwerking nastreven, ngo’s en andere organisaties die de vrijheid van meningsuiting propageren, verdedigers van de rechten van de mens, verenigingen die de privacy beschermen, groepen die streven naar onafhankelijk academisch en wetenschappelijk denken, ... Kortom, allen die een bijdrage lever(d)en aan het realiseren van het vrijheidsideaal.

De collecties zijn multimediaal: het gedrukte en geschreven woord (archieven, boeken, tijdschriften), beeld- en geluidmateriaal (affiches, foto’s, film, video en de hedendaagse dragers), digitale archieven (“digital born”). Deze collecties worden bewaard volgens de internationale standaarden.

Het Liberaal Archief is een open huis met een hoogstaande dienstverlening. Het Liberaal Archief onderzoekt en ontsluit de collectie en plaatst deze in een internationale context. Het verzekert de permanente, rechtstreekse toegang tot de oorspronkelijke stukken (documenten, boeken en artefacten) door een diepgaande ontsluiting en valorisatie ervan door middel van publicaties en tentoonstellingen. Openheid, veelzijdigheid en kwaliteit kenmerken ook de werking voor een breed publiek via informatie, vorming en beleving. Door een actieve netwerking met de cultureel-erfgoedgemeenschappen en partners verbreedt en verbetert het Liberaal Archief alle aspecten van de werking.